

Slovenska
filharmonija

PVC 5

Sezona 2024/25

Mistično

PVC 5   Sezona 2024/25

6. april 2025 ob 19.30

Predkoncertni pogovor ob 18.30

Dvorana Marjana Kozine, Slovenska filharmonija

Mistično

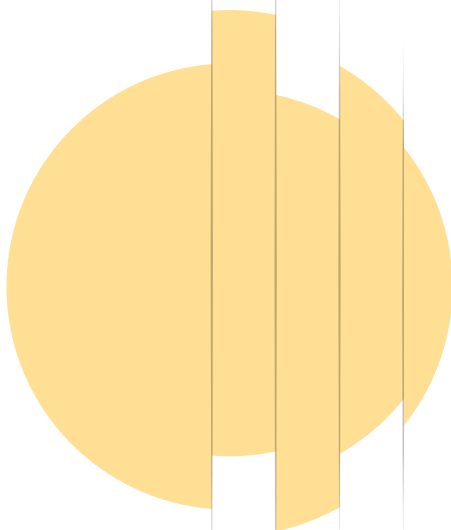
Zbor Slovenske filharmonije

Stephen Layton

dirigent

Gal Faganel

violončelo

Arvo Pärt (1935)

Bogorodice Devo
Mati Božja

Tribute to Caesar
Davek cesarju

Martin Kozjek bariton

Morning Star
Zvezda jutranjica

Damijan Močnik (1967)

Genesis*
Stvarjenje

Johann Sebastian Bach (1685–1750)

Suita št. 1 v G-duru, BWV 1007

Preludij
Allemanda
Couranta
Sarabanda
Menuet I, II
Giga

Arvo Pärt

The Deer's Cry
Jenov klic

Solfeggio

Alleluia-Tropus
Aleluja – trop

* Novo delo

ARS

Koncert snema in neposredno prenaša
program Ars – 3. program Radia Slovenija.

Glasba **Arva Pärta** vstopa v prostor z zadržano močjo – kot tišina, ki se začne oglašati. Njegov zvočni svet je preprost in hkrati globoko duhoven, njegovo ustvarjanje pa prežeto z iskanjem notranjega reda, svetlobe, smisla in večne lepote. Z vsakim tonom, z vsakim trenutkom zadržanosti odpira prostor, v katerem lahko tudi poslušalec za trenutek najde odsev nečesa, kar presega govorico vsakdanjosti. Estetski in duhovni prelom, ki ga je Pärt doživel v 70. letih prejšnjega stoletja, ga je vodil k razvoju lastnega slogovnega principa, *tintinabuli*, v katerem se melodija in harmonski okvir stapljata v nerazdružljivo, skoraj asketsko celoto.

Pärt se je rodil leta 1935 v mestu Paide v osrčju Estonije. Z glasbo se je srečal že v zgodnjem otroštvu, prvo formalno izobrazbo pa je pridobil v mestu Rakvere, kamor se je družina preselila leta 1938. Leta 1954 je šolanje nadaljeval v Talinu, kjer je študiral pod mentorstvom Velja Tormisa, pozneje pa pri Heinu Ellerju. Po končanem študiju se je leta 1958 zaposlil kot tonski mojster na Radiu Estonija, od leta 1967 pa se posveča izključno skladanju.

Njegova zgodnja skladateljska leta so bila zaznamovana s preizkušanjem raznolikih kompozicijskih tehnik – dodekafonije (*Nekrolog*), serializma (*Simfonija št. 1*, »Polifona«, *Perpetuum mobile*), sonorizma (*Perpetuum mobile*) in tehnike kolaža (*Pro et contra*, *Collage über B-A-C-H*). Te inovacije so ga zasidrle med vodilne predstavnike sovjetske avantgarde.

Leta 1976 je s klavirsko skladbo *Für Alina* javnosti prvič predstavil *tintinabuli* (*tintinnabulum* v latinščini pomeni zvonček). Ta kompozicijska tehnika je postala njegova značilna glasbena

govorica. Njena poglobitna značilnost je »elegantna preprostost«, ki se odraža v zmanjšani teksturi in repetitivnosti, medtem ko vpliv Pärtovega večletnega študija srednjeveške koralne glasbe prežema občutje kontemplacije in introspekcije. V večglasni kompoziciji v enem ali več (tintinabuli) glasovih prevladuje minimalistična zasnova, ki temelji na gibanju po tonih enega samega trizvoka. Le redko se odmika od tonalnega centra, medtem ko se ostali, melodični glasovi gibljejo v postopih. Pärt je ta princip opisal kot nekaj, kar sega onkraj glasbe same – kot pot notranjega iskanja, osrediščenosti in očiščenja: *»Tintinabulacija je prostor, kamor včasih zaidem, kadar iščem odgovore – v svojem življenju, v glasbi, pri svojem delu. V svojih temnih urah imam občutek, da zunaj tega edinega ni ničesar, kar bi imelo pomen. Zapleteno in večplastno me le zmede, zato moram iskati enost. Kaj je ta ena stvar in kako naj najdem pot do nje? Sledi te popolnosti se pojavljajo v številnih podobah – in vse, kar ni pomembno, odpade. Tintinabulacija je nekaj takega ... Trije toni trizvoka so kakor zvonovi in zato ji pravim tintinabulacija.«*

V več desetletjih bogate kariere so se Pärtove kompozicije zdaj bolj, zdaj manj držale tega kompozicijskega načela. V tem iskanju notranje enosti in čistosti skladatelj dosega nekaj, kar presega zgolj estetiko – njegova glasba postane oblika molitve, meditacije. Ne vsiljuje se z zunanjim spektaklom, temveč vabi v prostor poslušanja, tišine in duhovne osrediščenosti.

Čeprav **Solfeggio**, ki ga je premierno izvedel Estonski radijski zbor pod vodstvom Erija Klasa leta 1964, pripada obdobju pred razvojem

Arvo Pärt

skladateljevega znamenitega sloga, v njem že zaznamo jasne obrise tistega, kar prihaja. V tej skoraj asketski vokalni študiji – in v Pärtovi glasbi ta izraz vsekakor ni brez teže – poslušalec sledi kromatičnemu vzpenjanju in spuščanju glasov, ki se razvija brez besedila, zgolj na osnovi solmizacijskih zlogov. Minimalistična zvočna forma preseneča s svojo notranjo napetostjo in prefinjeno harmonsko logiko. *Solfeggio* je Pärtova prva zborovska skladba brez instrumentalne spremljave in naznanja začetek enega najznačilnejših delov njegovih opusa. »Ta poetična miniatura za zbor ima prav posebno mesto tako med Pärtovimi zgodnjimi deli kot v njegovem celotnem opusu. Po eni strani se skladno umešča v avantgardni duh njegovih del iz šestdesetih let 20. stoletja in odraža vpliv tako imenovane sonoristične glasbe, ki je bila še posebej priljubljena med poljskimi skladatelji. Prav septembra 1963 je Pärt prvič obiskal znameniti festival sodobne glasbe Varšavska jesen na Poljskem. Po drugi strani pa estetski zvočni svet in izjemno reducirana glasbena struktura skladbe *Solfeggio* že nakazujeta bližino večinoma diatoničnemu slogu *tintinabuli*. Glasbena logika, ki temelji na strogih pravilih ali vnaprej določenih algoritmih, je značilna za Pärtova dela v obeh njegovih ustvarjalnih obdobjih,« navaja Center Arva Pärta.

A *Solfeggio* ni uvodna skladba nocojšnjega sporeda. To mesto pripada Pärtovi zreli kompoziciji ***Bogorodice Devo*** (*Mati Božja*), njegovi najkrajši, a izrazno intenzivni in nadvse radostni uglasbitvi pravoslavne

marijanske molitve. Njena ritmična energija in zlitje preproste tonalne jasnosti s slovesno notranjo močjo učinkujeta kot zvočni blisk – izbruh svetlobe, ki v nekaj taktih zaobjame celoten duhovni lok praznične molitve. Od leta 1972, ko se je skladatelj priključil Vzhodni pravoslavni cerkvi, je vera nepogrešljiv del njegove glasbene ustvarjalnosti. *Bogorodice Devo* je spev večernic v stari cerkveni slovanščini; je ena najstarejših in najbolj razširjenih molitev krščanske tradicije. Besedilo izvira iz bizantinskega bogoslužja, vendar različice te molitve uživajo enako priljubljenost tudi v drugih liturgijah, nenazadnje rimokatoliški. Gre za izpoved ponižne hvale in zaupanja v Marijino posredništvo, ki je skozi stoletja navdihovala glasbenike različnih obdobij. Skladba je nastala leta 1990 po naročilu zbora King's College iz Cambridgea. Prva izvedba je bila na sveti večer istega leta kot del festivala Devetih svetopisemskih beril in božičnih pesmi, pod vodstvom Stephena Cleoburyja.

Tribute to Caesar (*Davek cesarju*) je skladba povsem drugačnega značaja – tiha, zadržana in refleksivna. Pärt se v njej dotakne evangeljskega prizora iz Matejevega evangelija, v katerem farizeji Jezusa skušajo ujeti z vprašanjem o davku cesarju. Gre za subtilen trenutek napetosti med posvetnim in božjim, med zunanjim redom in notranjo resnico. Kompozicijski pristop je zgoščen, skoraj minimalističen: zadržani zborovski zven se razprostira kot notranji dialog, v katerem množični glasovi predstavljajo farizeje, Jezusove besede pa zazvenijo iz globin basov – umirjeno, a odločilno. Razlika med obema glasovnima plastema ni zgolj formalna, temveč nosi globok simbolni pomen: medtem

ko so glasovi množice ujeti v zadržano, skoraj nepremično gibanje, ki sledi naravi angleškega besedila, Jezusov glas zažari v širših skokih in razgibanosti, kot notranje prebujenje sredi zvočne tišine. Skladba je premierno izvedbo doživela leta 1997 ob 350-letnici škofije v Karlstadu na Švedskem.

Ni presenetljivo, da je Pärtov prispevek h glasbeni umetnosti doslej prejel že nešteto nagrad in priznanj. Leta 2003 mu je Univerza v Durhamu v Veliki Britaniji podelila častni doktorat, skladatelj pa jo je štiri leta pozneje, ob njeni 175. obletnici počastil s skladbo ***Morning star*** (*Zvezda jutranjica*). V Durhamski katedrali nad grobom sv. Bede, benediktinskega meniha in učenjaka, od leta 1970 bdi vklesana molitev v latinščini in angleščini, ki se v prevodu glasi: »Kristus je zvezda jutranjica, ko mine noč tega sveta, svojim svetnikom daje obljubo luči življenja in odpre večni dan.« Pärt je besedilo uglasbil za mešani zbor. V uvodu vsak od glasov prinaša svoj ponavljajoči se motiv nad besedilom »Kristus je zvezda jutranjica«: sopran razdeljen ponavlja motiv v tercah na besedo »Kristus«, alt in tenor ritmično enotno recitirata vsak zlog začetne trditve v četrtnkah, bas pa, razdeljen na dva glasova kot sopran, prevzame samosvoj potek. Po kratki prekinitvi se ob preostalih besedah molitve tekstura postopoma gosti, dokler se v verzu »odpre večni dan« ne razreši v sklepni kvintakord.

Vsaka nota ima svojo duhovno težo v skladbi ***The Deer's Cry*** (*Jelenov klic*). Pretanjena zborovska mojstrovina, v kateri skladatelj združi duhovno poglobljenost in formalno prečiščenost, je nastala leta 2007 po naročilu irske družbe

Louth Contemporary Music Society in temelji na odlomku iz starodavne molitve, znane kot *lorica*. Je zaščitna molitev oziroma »prsni oklep v besedi«, pripisana svetemu Patriku, zavetniku Irske. Po legendi naj bi Patrik to molitev izgovarjal med nevarno potjo skozi gozd, ko so nanj in na njegove spremljevalce prežali sovražniki, ti pa naj bi jih zaradi moči molitve zagledali kot košuto z mladiči in jih tako spregledali. Pärt besedilo uglasbi z izjemno zadržanostjo in notranjo napetostjo. Čeprav se deloma oddalji od svoje značilne *tintinabuli* tehnike, ostaja zvest estetskemu minimalizmu, z jasnim tonalnim sidriščem v a-molu, ki še poudari statičnost in meditativni značaj molitve. Skladba je strukturirana v treh razpoznavnih sklopih, ki si sledijo kot postopna stopnjevanja in zvočna razgrnitev molitvene prošnje: uvodni razločno silabični del, osrednji razgibani kontrapunktični segment ter zaključna umiritev, v kateri se ponovno zasidra tonika in z njo občutek notranjega miru. Prva izvedba je bila februarja 2008 v cerkvi sv. Petra v Droghedi in v stolnici sv. Patrika v Dundalku, v interpretaciji Latvijskega državnega zbora pod vodstvom Fergusa Sheila. Pärt je delo posvetil Ericu Marinitschu iz založbe Universal Edition, s katerim že dolgo ustvarjalno sodeluje.

Alleluia-Tropus (*Aleluja – trop*) dolguje svoje himnično, arhaično razpoloženje idejni zasnovi, ki temelji na pravoslavnem tropariju sv. Nikolaja v stari cerkveni slovanščini. Skladba je nastala leta 2008 na pobudo festivala Le Voci dell'Anima v Bariju, mestu, kjer hranijo relikvije sv. Nikolaja – eni najpomembnejših romarskih točk krščanskega sveta. Pärt je dolga leta gojil globoko zanimanje za lik tega svetnika, ki se je prvič

izrazilo v zborovski skladbi *Triodion* (1998). Pri komponiranju se je zavestno oprl na elemente, ki vzbujajo občutek povezanosti s preteklostjo – vzporedne kvarte, kvinte in terce, preprosto harmonsko strukturo ter ponavljajoči se refren »Aleluja«, ki deluje kot središčna os. Skladba se odvija v cikličnem vzorcu, kjer se refren znova in znova vrača ter prekinja linearni tok, kar ustvarja skoraj časovno zanko. Tako glasba postane brezčasna – kot da se zvočni prostor razpira navznoter in navzgor hkrati.

Damijan Močnik je študiral kompozicijo na Akademiji za glasbo v Ljubljani pri Danetu Škerlu, kjer je za svojo skladbo *Symphonic movement* prejel študentsko Prešernovo nagrado. Glasbeno se je večkrat izpopolnjeval tudi v tujini, zlasti na področju zborovodstva, med drugim pri znamenitem švedskem dirigentu Ericu Ericsonu. Danes deluje kot umetniški vodja glasbenih dejavnosti v Zavodu sv. Stanislava, kjer je s sodelavci oblikoval koncept t. i. zborovske piramide – premišljeno zasnovo zborovske dejavnosti znotraj vzgojno-izobraževalnega sistema. Poučuje tudi na ljubljanski Akademiji za glasbo. Močnik je vodil številne zборе, s katerimi je dosegal visoke uvrstitve na domačih in mednarodnih tekmovanjih, njegova glasba pa pogosto zazveni tudi pod taktirko tujih dirigentov in v izvedbi priznanih tujih zborov. Njegova dela so med drugim izvajali Svetovni zbor mladih, Komorni zbor sv. Jakoba iz Stockholma z Garyjem Gradnom, The London Sinfonietta Voices s Terryjem Edwardsom, ansambel Singer Pur ter Opus 7. Zaslužil si je mesto rezidenčnega skladatelja pri Bavarski glasbeni akademiji v Marktoberdorfu, predaval je na različnih ameriških univerzah (v Seattlu,

Milwaukeeju, Wisconsinu) in redno sodeluje z mednarodnim zborovskim festivalom Europa Cantat. Leta 2022 je za svoj obsežni vokalni in vokalno-instrumentalni opus prejel nagrado Prešernovega sklada ter Kozinovo nagrado Društva slovenskih skladateljev za zaokrožen sakralni opus.

Že kot mlad skladatelj je izjavil, da je cerkvena glasba njegova prva ljubezen. Duhovna besedila, koralni in najzgodnejša večglasja so pustili globoko sled v njegovi ustvarjalnosti. Njegov opus obsega številna dela tako za vokalno-instrumentalne kot instrumentalne zasedbe, posebno mesto pa zavzema prav zborovska glasba. Njegovo ustvarjanje zaznamuje tehnično dovršena in vsebinsko poglobljena glasbena govorica, ki z izrazito skladateljsko premišljenostjo in brezkompromisno izrazno močjo postavlja vokalno glasbo ob bok – v širši glasbeni zavesti pogosto privilegirani – instrumentalni glasbi. Močnikovo skladateljsko izhodišče temelji na spoštovanju besedila, saj se njegova glasba pogosto navdihuje v pesniških značilnostih izbrane literature. V melodiki je zaznati vplive gregorijanskega koralnega modalne zvočnosti in arhetipskih tonskih predstav. Melodija se praviloma razvije v razgibane polifone, politonalne ali polikordalne strukture, kjer akordna gradnja temelji na premišljenih kontrapunktičnih odnosih. *»Skladatelj slogovni svet je poudarjeno novoklasicističen, kot bi se v svojem kompozicijskem premisleku oziral, a ne vračal k tehničnim prijemom davnine,«* pišeta Faganel in Loparnik ter nadaljujeta, da *»Močnikova glasba z neposrednostjo, številnimi dramatičnimi*

Damijan Močnik

preobradi, bogato, nenavadno, tudi skrivnostno zvočnostjo, poustvarjalno in slušno dostopnostjo motivira in navdušuje poklicne in ljubiteljske glasbene izvajalce ter nagovarja občinstvo po vsem svetu».

V času, ko svet pogosto doživljamo kot nekaj samoumevnega, Močnikova glasba ponovno odpira prostor čudenju – občutju, da je vse, kar nas obdaja, dar in skrivnost. Stvarjenje ni le teološki dogodek, temveč arhetipski vzgib, ki se vedno znova odraža v umetnosti. Če Haydnovo *Stvarjenje* nagovarja z veličastnim hvalospevom stvarstvu, Močnikovo delo prinaša notranjo kontemplacijo – zvočno meditacijo, kjer se glas in beseda zlijeta v iskanje prvinske svetlobe.

Močnikovo novo delo **Genesis** (*Stvarjenje*) je posvečeno Stephenu Laytonu in Zboru Slovenske filharmonije. Temelji na pesniški parafrazi svetopisemskega poročila o stvarjenju sveta iz Prve Mojzesove knjige, ki jo je v izvirni, izrazno bogati obliki oblikoval pesnik in prevajalec Brane Senegačnik. Skladatelj in pesnik sta v ustvarjalnem dialogu že sodelovala – med drugim v skladbi *Praesagium* (*Slutnja*) iz leta 2006, ki prav tako izhaja iz duhovne kontemplacije in simbolnega pesniškega izraza. *Stvarjenje* temelji na besedilu, ki sledi strukturi šestih dni stvarjenja, hkrati pa ga odlikujejo slogovna ritmičnost, simbolna govorica in pesniška zbranost, ki se naravno povezuje z Močnikovim glasbenim jezikom.

Močan, a zadržan ton violončela zazveni kot utrip v praznem prostoru; prvi korak

iz tišine. A zbor vstopi z enotnim ritmičnim nagovorom, v odločnem zvenu in popolni usklajenosti glasov: »V času brez časa je Bog naredil čase.« Ta trenutek je kot zvočni prelom – prva iskra stvarjenja. Razporejanje glasovnih vlog je jasno in strukturirano: moški glasovi utelešajo izrečeno besedo – citate stvarjenja –, ženski pripovedujejo. Ko se beseda udejanji in svet začne dobivati obliko, postane ritmična tekstura živahnejša, bolj razgibana, a še vedno pregledna in ritmično usklajena. Violončelo ves čas spremlja dogajanje, kot nevpadljiv, a odločen sopotnik, kot zvočni pripovedovalec pa med seboj povezuje dneve stvarjenja, zdaj nežno, drugič gibko – njegovo igranje se razživi, kot bi začelo risati nevidne obrise sveta v nastajanju.

Če je glasba Arva Pärta ali Damijana Močnika usmerjena navznoter, v prostor tišine, premišljevanja in duhovnega prebujenja, glasba **Johanna Sebastiana Bacha** vzpostavlja most med notranjim redom in popolnostjo oblike, med tehnično dovršenostjo in neizčrpano duhovno širino. Bach je svoje globoko versko prepričanje, matematično premišljenost in glasbeno intuicijo spojil v opus brezčasne veličine.

Suita št. 1 v G-duru, BWV 1007 za violončelo je prva v znamenitem ciklu šestih suit, ki jih je Bach verjetno ustvaril med letoma 1717 in 1723, v času, ko je deloval kot glasbeni vodja na dvoru Leopolda von Anhalta-Köthna. Ker je knez pripadal reformirani veri, ki ni poznala razkošne cerkvene glasbe, se je Bach v tem obdobju lahko v celoti posvetil posvetni instrumentalni ustvarjalnosti. Nastala so nekatera najpomembnejša instrumentalna dela, med njimi tudi violinske

Johann Sebastian Bach

sonate in partite, suite za čembalo in znameniti *Brandenburški koncerti*, BWV 1046–1051. Natančna kronologija nastanka suit za violončelo sicer ni popolnoma razjasnjena – ni povsem znano, v katerem vrstnem redu so bile napisane, ali so nastale pred ali po violinskih sonatah in partitah. Na podlagi slogovne analize večina muzikologov domneva, da so suite za violončelo nastale prej, verjetno še pred letom 1720, ki ga nosi naslovna stran Bachovega rokopisa violinskih sonat.

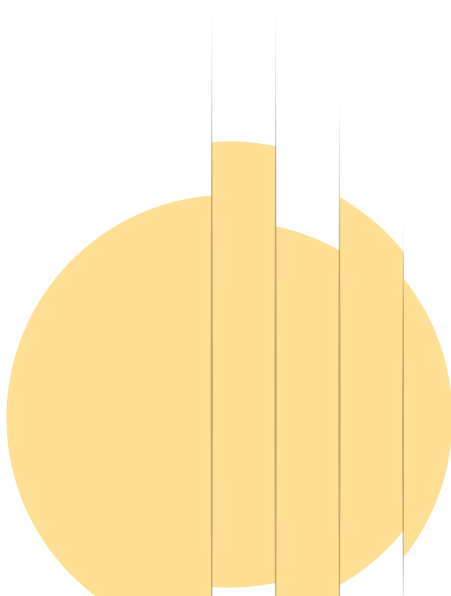
Čeprav so dolgo veljale predvsem za študijski repertoar, jih danes poslušamo kot glasbena dela izjemne izrazne moči, ki združujejo formalno zgoščenost in duhovno razsežnost. Vsaka izmed šestih suit sledi enaki zasnovi: uvodni Preludij, nato niz slogovno različnih plesnih stavkov – Allemanda, Couranta, Sarabanda, dvojni Menuet (v tej prvi suiti) in Giga. V teh na videz preprostih oblikah Bach mojstrsko razvije izrazne možnosti solističnega inštrumenta.

Suita št. 1 je med njimi gotovo najbolj priljubljena, predvsem zaradi svojega izjemno prepoznavnega Preludija, ki s tekočim gibanjem ustvarja občutek neprekinjenega diha, skoraj improvizirane svobode, a temelji na prefinjeno strukturirani harmoniji. Deluje kot zvočna metafora toka misli ali notranjega gibanja. Vsak naslednji stavek prinaša svoj izrazni značaj – od plemenite umirjenosti (Allemanda), preko ritmične živahnosti (Couranta), do čustveno poglobljene

liričnosti (Sarabanda) ter igrivosti (Menueta) in dinamičnega sklepnega razgibanja (Giga). Čeprav v teh stavkih ni besedil ali eksplicitne duhovne vsebine, Bachova glasba tudi tu dosega notranjo univerzalnost – občutek, da se skozi jasno obliko odpira prostor brezčasnosti. Prav zato Bacha še danes doživljamo kot skladatelja, ki z najpreprostejšimi sredstvi odpira vrata večje, nematerialne resničnosti.

Jana Erjavec

Stephen Layton

dirigent

Foto: Keith Saunders

Stephen Layton je eden najbolj iskanih dirigentov svoje generacije. K sodelovanju ga redno vabijo vodilni svetovni zbori, orkestri in skladatelji, ki mu pogosto zaupajo premierne izvedbe svojih del. Kot strasten zagovornik sodobne zborovske glasbe je tako širom sveta predstavil številne novitete, med drugim je redno sodeloval s sirom Johnom Tavenerjem in Arvom Pärtom. Njegove interpretacije lahko slišimo od Sydneyjske operne hiše do Concertgebouwa v Amsterdamu, od Talina do Sao Paula, njegovi posnetki pa žanjejo prestižne mednarodne nagrade: prejel je dve nagradi Gramophone (in deset nominacij), pet nominacij za nagrado grammy, francoski Diapason d'Or de l'Année, nemški Echo Klassik in druge.

Je ustanovitelj in direktor zbora Polyphony ter glasbeni direktor zasedbe Holst Singers, v sezoni 2024/25 pa je prevzel tudi mesto glavnega dirigenta Zbora Slovenske filharmonije. Kar 17 let je deloval kot sodelavec Kolidža Trinity v Cambridgeu in kot

glasbeni direktor njegovega zbora. Bil je tudi šef dirigent Nizozemskega komornega zbora, gostujoči šef dirigent Danskega nacionalnega vokalnega ansambla, umetniški direktor in glavni dirigent orkestra City of London Sinfonia ter glasbeni direktor pri londonski Tempeljski cerkvi.

Njegovi posnetki del baltskih skladateljev so dosegli več prestižnih nominacij; podobno velja za njegove zgoščenke z zasedbo Polyphony z deli Mortena Lauridsena, Erica Whitacra, Karla Jenkinsa, Benjamin Brittna, Jamesa MacMillana in Francisa Poulenca. Osem odmevnih zgoščenk je Layton posnel tudi z zasedbo Britten Sinfonia, z Orkestrom dobe razsvetljenstva pa je posnel več del Johanna Sebastiana Bacha.

Kot gostujoči dirigent širom sveta navdihuje najvidnejše zборе: Nizozemski komorni zbor, Danski nacionalni vokalni ansambel, Vokalni ansambel Jugozahodnonemškega radia ter zbora Srednjenemškega radia Leipzig in Severnonemškega radia Hamburg, Latvijski nacionalni zbor in Latvijski radijski zbor, Estonski filharmonični komorni zbor, zbora Poljskega radia in Vroclavske filharmonije, Komorni zbor Erica Ericsona, Die Konzertisten v Hongkongu ter druge.

Nasploh je Layton tudi iskan interpret baročne glasbe, ki jo izvaja z orkestri, kot so Akademija za staro glasbo v Cambridgeu, Londonski filharmoniki in orkestri v Filadelfiji, sodeloval pa je tudi že z Londonsko Sinfonietto, Nacionalnim valižanskim orkestrom BBC, Kraljevim škotskim nacionalnim orkestrom, škotskimi in avstralskimi komornimi orkestri, Filharmonijo Auckland, simfoničnimi orkestri v Avstraliji ter drugimi.

Gal Faganel

violončelist

Foto: Cindy Carter

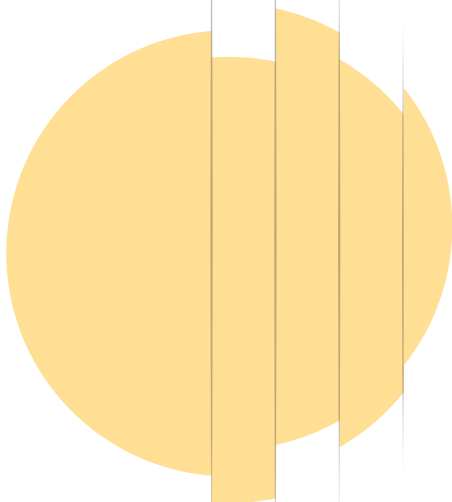
Gal Faganel je mednarodno uveljavljen in nagrajen violončelist ter iskan pedagog. Po glasbenem izobraževanju in uspehih v Sloveniji in na Hrvaškem je študij nadaljeval v ZDA. Na Univerzi Južne Kalifornije v Los Angelesu je po dodiplomskem in magistrskem programu študij končal z umetniškim doktoratom pod mentorstvom Eleonore Schoenfeld. Njegovi učitelji so bili tudi Peter Marsh, Nathaniel Rosen, Daniel Rothmuller in Gerhard Mantel ter člani godalnih kvartetov Emerson, Juilliard in Takács.

Po študiju je bil zaposlen kot violončelist solist v orkestru Phoenix Symphony. Zatem je enajst let poučeval na Univerzi Severnega Kolorada, nazadnje kot redni profesor violončela in predstojnik oddelka za godala. Poleg tega je

poučeval tudi na Univerzi Južne Kalifornije in na Univerzi Severnega Teksasa. Trenutno je zaposlen kot profesor violončela na Akademiji za glasbo Univerze v Ljubljani, obenem pa ga kot gostujočega predavatelja redno vabijo na številne domače in tuje visokošolske ustanove. Poleg pedagoške predanosti violončelu se posveča tudi poučevanju komorne glasbe, pripravlja študente na avdicije, je mentor mladim glasbenikom in sodeluje v žirijah mednarodnih tekmovanj.

Nastopal je širom ZDA, tudi v najuglednejših dvorinah, kot sta Koncertna dvorana Walta Disneya v Los Angelesu in Carnegiejeva dvorana v New Yorku, ter na številnih festivalih po Evropi in na večjih prizoriščih v Aziji (Harbin, Tiandžin). Sodeloval je z vrhunskimi glasbeniki in sestavi, kot so Simon Trpčeski, Dan Zhu, Pavel Vernikov, Alexander Lonquich in Kvartet Euclid. Pogosto nastopa in snema s Klavirskim triom Colorado, snemal je tudi že za več radijskih hiš in založb po vsem svetu, še posebej pa se posveča izvajanju in snemanju slovenske glasbe za violončelo.

Arvo Pärt

Mati Božja

Spev večernic iz pravoslavne liturgije v stari cerkveni slovanščini;
prevod iz arhiva SF

Božja mati Devica, raduj se,
milosti polna Marija, Gospod je s teboj.
Blagoslovljena si med ženami
in blagoslovljen je sad tvojega telesa, Jezus,
saj si rodila Odrešenika naših duš.

Davek cesarju

Mt 22,15-22; Slovenski standardni prevod Svetega pisma (SSP)

Tedaj so farizeji odšli in se posvetovali,
kako bi ga ujeli v besedi.
K njemu so poslali svoje učence
skupaj s herodovci in so rekli:
»Učitelj, vemo, da si resnicoljuben in
v resnici učiš Božjo pot ter se ne oziraš na nikogar,
ker ne gledaš na osebo.
Povej nam torej, kaj se ti zdi:
Ali smemo dajati cesarju davek ali ne?«
Jezus pa je spoznal njihovo hudobijo
in rekel: »Kaj me preizkušate, hinavci?
Pokažite mi davčni novc!«
Dali so mu denarij.
Nato jim je rekel:
»Čigava sta ta podoba in napis?«
Dejali so mu: »Cesarjeva.«
Tedaj jim je rekel:
»Dajte torej cesarju, kar je cesarjevega,
in Bogu, kar je Božjega.«
Ko so to slišali, so se začudili,
ga pustili in odšli.

Zvezda jutranjica

Molitev sv. Bede, vklesana nad grobom svetnika v Durhamski katedrali;
prevedla Jana Erjavec

Kristus je zvezda jutranjica,
ko mine noč tega sveta,
svojim svetnikom daje obljubo luči življenja
in odpre večni dan.

Damijan Močnik

Stvarjenje

Brane Senegačnik

Prvi dan

V času brez časa je Bog naredil čase.

Naredil je začetek.

»Naj nastane nebo!« je rekel.

»Naj nastane zemlja!«

»Naj nastane svetloba!«

In nastalo je, kar je rekel:

bilo je nebo,

bila je prazna zemlja,

bila je svetloba, neskončne sledi Njegove dobrote.

In naredil je temo,

neprehodna kraljestva strašnega veličastva.

In naredil je tišino,

pečat svoje navzočnosti,

nezlomljiv na veke.

Drugi dan

»Bodi obok!« je rekel Bog
in nastal je obok.

»Naj nastanejo vode!«

In nastale so vode,
tostran in onstran oboka,
vode padajoče,
vode tekoče,
vode drveče,
vode molčeče,

nepreštevni jeziki,
prosojni jeziki,
ki pojejo skrivnost svojega izvora.

Tretji dan

Bog je rekel:

»Naj bodo morja!

Naj se pokaže kopno!«

In zgodilo se je, kot je rekel:

In zbrale so se vode,
ki so pod nebom,
na en kraj,
in pokazala se je kopna zemlja.

In po Njegovi vsemogočni besedi
je zemlja pognala zelenje,
ki daje semenje,
in drevje,
ki rodi sad,
vse brez števil,
sledi Njegovega izobilja.

In Bog je videl, da je dobro.

Četrty dan

Dvoje
luči
je nastalo,
dvoje znamenj je s Svojo besedo naredil Bog
na nebesnem oboku:

večjo luč,
kot oko svojega veličastva,
da bi gospodovala dnevnu;

in manjšo luč,
da bi gospodovala noči
ob pomoči zvezdnih jat,
ki so brez števila.

Nastali sta luči,
da bi ločevali dan od noči,
nastali sta,
da bi bili dnevi, leta, časi.

In Bog je videl, da je dobro.

Pety dan

»Naj rodijo,« je rekel Bog,
»vode živa bitja!
Naj rodijo velike morske pošasti!
Naj bodo nad zemljo,
naj bodo pod nebesnim obokom ptice!«

In ustvarjeno je bilo po njegovi besedi vse,
ustvarjeno v vodah,
pod obokom neba ustvarjeno
vse, kar se giblje
po svojih vrstah, ustvarjeno po svojih rodovih.

In Bog je videl, da je dobro,
In je vse blagoslovil in rekel:
»Rastite, množite se!«

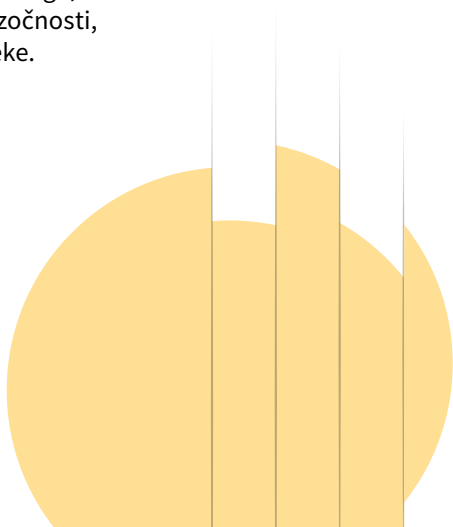
Šesti dan

»Naj tudi zemlja rodi,« je rekel Bog,
»Živa bitja,
zveri zemlje in živino in laznino
po njihovih rodovih!«
In tako se je zgodilo.
In Bog je videl, da je dobro, in rekel:
»Naredimo človeka!«

In Bog je ustvaril človeka,
po svoji podobi ga je ustvaril,
moža in ženo ju je ustvaril.

Blagoslovil ju je in rekel:
»Bodita rodovitna in množita se
in napolnita zemljo!
Glejta, dajem vama vse rastlinje
in vse sadno drevje,
da bo vama in vsemu, kar ima v sebi življenje,
v hrano.«

Sebi podobnega je torej
Bog ustvaril človeka,
in vtisnil vanj sledi
vsemogočne besede
in mu vsadil v duha tišino,
spomin na izvor vsega,
pečat svoje navzočnosti,
nezlomljiv na veke.

Arvo Pärt

Jelenov klic

Odlomek iz zgodnjekrščanskega besedila iz 5. stoletja,
pripisanega sv. Patriku;
prevedla Jana Erjavec

Kristus z menoj, Kristus pred menoj,
Kristus za menoj.
Kristus v meni, pod menoj, nad menoj.
Kristus na moji desni, Kristus na moji levi.
Kristus, ko ležem, Kristus, ko sedem,
Kristus v meni, Kristus, ko vstanem.
Kristus v srcu vsakega, ki misli name.
Kristus v ustih vsakega, ki govori o meni.
Kristus v vsakem očesu, ki me vidi.
Kristus v vsakem ušesu, ki me sliši.
Kristus z menoj.

Aleluja – trop

Troparij sv. Nikolaja iz Mire, pravoslavno liturgično besedilo
v stari cerkveni slovanščini;
prevedla Jana Erjavec

Merilo vere in zgled krotkosti,
tvoje ljudstvo te je prepoznalo
kot učitelja vzdržnosti.
Tako si pridobil
s ponižnostjo – veličino,
z uboštvom – bogastvo.
O sveti oče, škof Nikolaj,
posreduj pri Kristusu, našem Bogu,
da bodo rešene naše duše.

ALDO KUMAR

Dihi

Koncert ob izidu zgoščenke

Zbor Slovenske filharmonije

Ana Erčulj dirigentka

10. april 2025 ob 19.30

**Dvorana Marjana Kozine
Slovenska filharmonija**

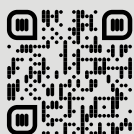
**Slovenska
filharmonija**

Glasba, vedno nova

www.filharmonija.si

Društvo slovenskih skladateljev
Society of Slovene Composers

April, maj 2025

SIM 3

Sobotna izobraževalna matineja

12. april 2025 ob 11.00

Dvorana Marjana Kozine, Slovenska filharmonija

**Predstavitel skladb s sporeda
koncerta SOS 3**

Predstavitel bo vodil **dr. Gregor Pompe**.

SOS 3

Odrešujoče

16. april 2025 ob 19.30

Gallusova dvorana, Cankarjev dom

Orkester Slovenske filharmonije

Sylvain Cambreling *dirigent*

Thomas Jesatko *basbariton*

Boris Ostan in **Maks Dakskobler** *recitatorja*

Spored:

Bernd Alois Zimmermann: Ich wandte mich und sah an alles Unrecht, das geschah unter der Sonne
Spet sem se ozrl in videl vsa zatiranja, ki se dogajajo pod soncem – ekleziastično dejanje

Olivier Messiaen: Et exspecto resurrectionem mortuorum

In čakam na vstajenje mrtvih

SIM 4

Sobotna izobraževalna matineja

10. maj 2025 ob 11.00

Dvorana Marjana Kozine, Slovenska filharmonija

**Predstavitve Mednarodne skladateljske
tribune Rostrum in skladb s sporeda
koncerta SOS 4**

Predstavitve bo vodil **Primož Trdan**.

SOS 4

Nagrajeni

14. maj 2025 ob 19.30

Gallusova dvorana, Cankarjev dom

Orkester Slovenske filharmonije

Kahi Solomnišvili *dirigent*

Aleš Kacjan *didžeridu*

Spored:

Neville Hall: the flames rise ...

plameni se dvigajo ...

Helena Tulve: Sula

Odjuga

Neville Hall: ... to fade in green air

... in zbledijo v zelenem zraku

Francesco Filidei: Macchina per scoppiare Pagliacci

Stroj za razbijanje klovnov

Henri Dutilleux: Simfonija št. 1

Erazem
Žganjar

flavtist

Hvala,
ker nas
podpirate.

mladi
upi

mladi-upi.si

Partnerji projekta:

Zavod
Vse bo v redu

POP

MØBILIZE
FINANCIAL SERVICES

eurolakart

DELO

otpbanka

in2

T2

ADRIAMEDIA
LJUBLJANA

HITRADIO
center

BTG

COMTRADE
SYSTEM INTEGRATION

GENEPLANET

Slovenska
filharmonija

DOBRODELNO

KONCERT ZA DIHALA

Zbrana sredstva bodo namenjena za nakup bronhoskopske opreme za izvajanje diagnostičnih in terapevtskih posegov pri hudo bolnih otrocih, ki se zaradi bolezni dihal zdravijo na Pediatrični kliniki UKC Ljubljana.

PETEK
13. JUNIJ 2025
19.30

Dvorana Marjana Kozine
Slovenska filharmonija

Nakup vstopnic lahko opravite prek spleta ali na blagajni Slovenske filharmonije.

**Nakup vstopnic za koncert
in dobrodelne donacije**

Več informacij o dobrodelnem koncertu si lahko preberete na www.rklg.si.

Univerzitetni
klinični center ljubljana
University Medical Centre Ljubljana

Zbiralo Zbiranje Dobro te
Tudi. Skupno. Alenja kot.

Rotary
District 1912

euoplakat

Sio1NET.

DRUŽINA

TAM TAM

Če želite prejemati redna e-obvestila o programu Slovenske filharmonije, sporočite svoj e-naslov na info@filharmonija.si.

Koncertni list Slovenske filharmonije
Pretežno vokalni cikel – PVC 5
Izdala: Slovenska filharmonija
Direktor Slovenske filharmonije
in umetniški vodja OSF: Matej Šarc
Umetniški vodja ZSF: Sebastjan Vrhovnik
Avtorica spremne besede: Jana Erjavec
Jezikovni pregled: Tanja Svenšek
Oblikovanje: Arih Dinamik, d. o. o.
Prelom: Vlado Trifkovič
Ljubljana, marec 2025

Redakcija koncertnega lista je bila končana 31. marca 2025.

ISSN 2350-5117

Slovenska filharmonija –
Academia philharmonicorum

@slofilharmonija

Slovenska filharmonija
Orkester Slovenske filharmonije
Zbor Slovenske filharmonije

Kongresni trg 10
1000 Ljubljana
T +386 1 2410 800
E info@filharmonija.si
www.filharmonija.si

Ustanoviteljica Slovenske filharmonije je Vlada Republike Slovenije. Dejavnost Slovenske filharmonije financira Ministrstvo za kulturo.

Slovenska
filharmonija